

Խ. ԱՐՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

ՌԵԿՏՈՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՏԱՐ

ԼԻԼԻԹ ԱՎՐՏՁՅԱՆ

ՐԻՎ _____ ՆԻՍ

2026թ.

Կ.Տ.

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎ ՍՓՅՈՒՌՔՈՒՄ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ
ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԵՐԵՎԱՆ – 2026

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 1.1. «Հայաստանում և Սփյուռքում պատմության ուսուցման հիմնախնդիրների հետազոտության գիտական կենտրոն» (այսուհետ՝ Կենտրոն) համալսարանի գիտահետազոտական ստորաբաժանում է, որը գործում է համալսարանի կանոնադրության, ՀՀ օրենքների և ներքին կարգավորումների հիման վրա և իրականացնում է գիտահետազոտական, մեթոդաբանական և գիտակազմակերպչական գործունեություն՝ «Հայաստանում և Սփյուռքում պատմության ուսուցման հիմնախնդիրների հետազոտության գիտական կենտրոն» ՀՀ ԿԳՄՍՆ ԲԿԳԿ գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման (Ծածկագիր՝ 10-5TB 24) ծրագրի շրջանակում:
- 1.2. Կենտրոնի հիմնական նպատակն է ՀՀ-ի հանրակրթական դպրոցներում և բուհերում (նաև հայկական Սփյուռքում) պատմության ուսուցման առկա խնդիրների բացահայտումը, այդ ուղղությամբ համաշխարհային փորձի ուսումնասիրումը և դրանց արդյունքներով, պատմության ուսուցման որակի ապահովումը, ինչպես նաև այդ բնագավառում ժամանակակից թվային և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման հնարավորությունների արդյունավետության բարձրացումը:
- 1.3. Կենտրոնը, ելնելով իր վերը շարադրված նպատակներից, իր առջև դրել է հետևյալ խնդիրները²
- ուսումնասիրել ՀՀ-ի հանրակրթական դպրոցում և բուհում պատմության դասավանդման առկա փորձը, առանձնացնել հաջողված և արդյունավետ փորձառությունը այդ բնագավառում,
 - իրականացնել Հայաստանում և Սփյուռքում պատմության ուսուցման բնագավառում առկա հիմնախնդիրների համակողմանի և համալիր գիտական հետազոտություններ
 - շարունակել ուսումնասիրել պատմության դասավանդման բնագավառում համաշխարհային փորձը և տեղայնացնել հաջողված ձեռքբերումները,
 - ուսումնասիրել աշխարհում տեղի ունեցող քաղաքական, հասարակական, տնտեսական, մշակութային փոխակերպումները և դրանց անդրադարձը դպրոցում և բուհում պատմության դասավանդման բովանդակության և մեթոդաբանության վրա,
 - հետազոտել պատմության դասավանդման բնագավառում հայկական սփյուռքի փորձը, առկա խնդիրները, կրթական կարիքները և աջակցել Սփյուռքում «Հայոց պատմություն» առարկայի ծրագրերի, դասագրքերի, ուսումնաօժանդակ համապատասխան ուղեցույցների և ձեռնարկների ստեղծմանը,
 - հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա մշակել նոր համալիր ծրագրեր, ուղեցույցներ և մոտեցումներ պատմության դասավանդման բնագավառում,

- կազմակերպել ուսուցիչների վերապատրաստումներ և վերջիններիս ներկայացնել Կենտրոնի գիտահետազոտական արդյունքները գործնական կիրառության նպատակով,
- ստեղծել հարթակ պատմության դասավանդման բնագավառում գիտական և տեսական քննարկումների և ընթանարցումների համար,
- սահմանել պատմական առարկաների միջոցով սերնդի դաստիարակության և արժեհամակարգի ձևավորման հարցում պետության ռազմավարական առաջնահերթությունները և հիմնական սկզբունքները:

II. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

- 2.1. Կենտրոնի ղեկավարը
- 2.2. Գիտաշխատողները՝
 - առաջատար,
 - ավագ,
 - գիտաշխատող:

III. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

Կենտրոնի աշխատակիցների հաստիքները և գործառույթները սահմանելիս հիմք է ընդունվել ՀՀ կառավարության գիտական կադրերի ատեստավորման կարգը, Գիտական պետական կազմակերպություններում և ճարտարագիտատեխնիկական պաշտոնները և դրանց գնահատման և նվազագույն չափանիշները հաստատելու մասին 2023 թ. դեկտեմբերի 21-ի որոշումը:

Կենտրոնն իրականացնում է հետևյալ գործառույթները.

- 3.1. Գիտահետազոտական գործունեություն:
- 3.2. Հիմնարար և կիրառական գիտահետազոտական ծրագրերի, գիտահանրամատչելի և մեթոդական նյութերի պատրաստում և իրականացում:
- 3.3. Գիտական մեթոդաբանության և նորարարական հետազոտական մոտեցումների մշակում:
- 3.4. Բուհական և դպրոցական դասընթացների բովանդակային բարելավումներ:
- 3.5. Բուհերում և հանրակրթական դպրոցներում պատմության դասավանդման մեթոդիկայի կատարելագործմանն ուղղված ծրագրերի իրականացում:
- 3.6. Կրթական ոչ ֆորմալ ծրագրերում հետազոտության արդյունքների կիրարկում և փորձաքննություն:
- 3.7. Գիտաժողովների, տեսական սեմինարների, կոնֆերանսների, կլոր սեղան, գիտական քննարկումների կազմակերպում և իրականացում:

- 3.8. Հետազոտության արդյունքների հրապարակում: Աջակցություն գիտաշխատողների տպագրական գործունեությանը (լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու պարագայում):
- 3.9. Միջազգային համագործակցության խթանում, համատեղ նախագծերի իրականացում:
- 3.10. Միջգիտակարգային հետազոտությունների իրականացում համալսարանի այլ ստորաբաժանումների հետ:

IV. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

- 4.1. Ապահովում է Կենտրոնի ռազմավարական ղեկավարումը,
- 4.2. սահմանում է գիտահետազոտական առաջնահերթություններն ու ոլորտը,
- 4.3. համակարգում է «Հայաստանում և Սփյուռքում պատմության ուսուցման հիմնախնդիրների հետազոտության գիտական կենտրոնի» ծրագրի իրականացումը;
- 4.4. յուրաքանչյուր տարվա Հայտագրվող ծրագրում ներառում և ամփոմում է կենտրոնի ծրագրից բխող գիտական *ակնկալվող* արդյունքների տվյալները, իսկ տարեկան հաշվետվություններում դիտարկում, համադրում, և ամփոմում է *իրականացված* գիտական արդյունքների տվյալները;
- 4.5. յուրաքանչյուր տարվա համար պատրաստում է միջնաժամկետ ծախսային ծրագիր եվ բյուջետային ֆինանսավորման հայտ;
- 4.6. կազմում և հաստատում է ծրագրի աշխատանքների Օրացուցային պլանը;
- 4.7. կազմում և ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԲԿԳԿ-ին է ներկայացնում ծրագրի ծախսերի նախահաշվը;
- 4.8. վերահսկում է Կենտրոնի աշխատանքը;
- 4.9. կազմում և ներկայացնում է տարեկան համառոտ հաշվետվություն ՀՊՄՀ գիտահետազոտական կենտրոնին և տարեկան ամփոփիչ հաշվետվություն ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԳԿ-ին՝ առցանց և առձեռն տարբերակով;
- 4.10. ստորագրում է Կենտրոնի ընթացիկ փաստաթղթերը և ներկայացնում այն համալսարանում;
- 4.11. ներգրավում է արտաքին գործընկերներ, ապահովում միջազգային համագործակցություններ:

V. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՇԽԱՏԱՎԻՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

5.1. Առաջատար գիտաշխատողը

- Իրականացնում է խորքային, բարձր մակարդակի հետազոտություններ:

- Ղեկավարում է հետազոտական թիմեր, հանդես է գալիս որպես նախագծերի համահեղինակ:
- Ապահովում է միջազգային հրապարակումների պատրաստում:
- Մասնակցում է գիտական քաղաքականության ձևավորմանը լաբորատորիայում:

5.2. Ավագ գիտաշխատողը

- Իրականացնում է ինքնուրույն գիտահետազոտական ծրագրեր:
- Պատրաստում է գիտական վերլուծություններ, զեկուցումներ, հոդվածներ:
- Մասնակցում է գիտական նախագծերի և լաբորատորիայի ընդհանուր պլանների իրականացմանը:

5.3. Գիտաշխատողը

- Իրականացնում է աջակցող հետազոտական աշխատանքներ:
- Մշակում է տվյալներ, կատարում գրականության ուսումնասիրություն:
- Մասնակցում է գիտական միջոցառումներին և լաբորատորիայի ընթացիկ նախագծերին:

VI. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հետազոտական թիմի բոլոր անդամները պարտավոր են՝

- 6.1. Ծրագրի շրջանակում իրականացնել թեմայի մեթոդաբանական մշակում, տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն (Data Analysis); գիտահետազոտական, կրթամեթոդական և կազմակերպական աշխատանքներ,
- 6.2. Հրապարակել իրենց հետազոտության արդյունքները;
- 6.3. Հետազոտության ստացված արդյունքների փորձաքննության և մասսայականացման նպատակով կազմակերպել գիտաժողովներ և քննարկել դրանք ներքին ու արտաքին միջոցառումներում;
- 6.4. Պահպանել գիտական էթիկայի կանոնները;
- 6.5. Աջակցել միջգիտակարգային համագործակցությանը;
- 6.5. Կատարել համալսարանի ներքին կարգադրություններով նախատեսված պարտականությունները:

VII. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Կանոնադրության փոփոխությունները կատարվում են Կենտրոնի ղեկավարի առաջարկով և հաստատվում համալսարանի լիազոր մարմնի կողմից: